

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quid faciendum si fructus non respondeat labori Missionum. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

cans. Diuinam sibi non cesset conciliare misericordiam. Merito quoque formosa, qua caelesti desiderio fulgens, superna contemplationis decorem se induit, horis duntaxat quibus commodè & opportunè id potest. Et post pauca: Perfectus omnis reputabitur, in cuius animà hæc tria congruenter atque opportunè concurrere videbuntur, vt gemere pro se & exultare in Deo nouerit, simul & utilitatibus proximorum potens sit subuenire: placens Deo, cautus sibi, vilius suis. Qui autem ferid meditationibus attendit in Missionibus, consequitur à Deo illius beneficio hæc omnia tria. Quocirca l. 1. de Consid. cap. 7. Monens Papam Eugenium sic scribit: Quoniam dies mali sunt, sufficit interum adinonitum esse, non totum te, nec semper dare actioni, sed considerationi aliquid tui, & cordis & temporis sequestrare. Et post pauca, enumerat bona considerationis. Primum, quidem, ipsum fontem suum, id est, mentem, de qua oritur purificat consideratione: Deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat: Postremò Diuinarum pariter ac humanarum rerum scientiam confert. Hæc est, qua agenda præordinat, acta recogitat, vt nihil in mente resideat, aut incorrectum aut correctione egens. Hæc autem omnia necessaria sunt, vt sine damno nostro, & cum aliorum utilitate in Missionibus versemur. Non est ergo omittenda sed ferid adhibenda consideratio, intrinseca pars & essentialis nostrarum meditationum.

466. *Quæres, quantum temporis dandum Meditationi in Missionibus?*

Respondeo, duo tempora ei dentur. Primò, matutinum per horas, vti fit in Collegiis. Secundò, accedat frequens eleuatio mentis ad Deum, per orationes iaculatorias, quibus à Deo petamus, Primò, lumen ad tractandum ita animas, prout necesse est ad earum utilitatem. Secundò, gratiæ auxilia pro earum conuersione & pro profectu iam conuersarum. Tertiò, Dei protectionem efficacem, ne vlli succumbamus tentationi, manendo extra nostra domicilia, quin potius, vt præter merita multa, aliquà in re meliores effecti, domum suo tempore redeamus. Si autem cum magno animi ardore, etsi breuissimè, & sæpissimè ita orabimus, sentiemus in nobis magnam deuotionis copiam.

467. Hinc S. August. epist. 121. scribit: Dicuntur fratres in Aegypto, crebras quidem habere orationes, sed eas breuissimas, & raptim quodammodo iaculatas. Absit enim ab oratione multa locutio, sed non desit multa precatio, si seruens perseueret intentio. Nam multam loqui in orando, est non necessariam rem superfluis agere verbis: multum autem precari, est eum, quem precamur, diurnam & piã cordis excitatione pulsare. Et plerumque plus genitibus quam sermibus agitur, plus fleu quam assatu. Et talem orandi modum S. P. Ignatius etiam Scholasticis tempore studiorum commendabat. Et commendatur à Cassiano l. 2. de instit. c. 10. & ab Abbate Isaac Coll. 9. c. vltimo.

Quid faciendum, si fructus non respondeat labori Missionum.

468. Si non viderint fructum correspondentem suis laboribus, non affligantur, sed benè cepta continent. Gutta cauat lapidem non vi, sed sæpè cadendo. Idè benè monet S. Chrysost. h. 41 in Gen. Non solum semel atque iterum hoc facite, sed semper. Nam etsi verbis tuis non obtemperat, postea obtemperabit, iterum tamen te videns irgentem, forte erubescet, & reueritus tuam curam, ab his qua offendunt desistet. Quod si verè non obdierit dictis tuis, perge tamen. Nunquam dic, inquit idem: Quia semel & iterum & tertio & sæpissimè dixi, & nihil profeci. Ne quæcas dicere. Nam quanto magis tu perseueraueris, tanto magis & merces tibi crescit. Saltem ergo tibi proderis, si Auditoribus eorum culpã non proderis. Boni enim (vt obseruauit S. Greg. l. 15. Moral. c. 17. al. 21. in illa verba Iob: Audite quæso sermones meos & agite penitentiam) Boni, inquit, cum loquuntur, duo sunt qua in suis locutionibus attendunt: vt videlicet aut sibi, aut Auditoribus suis, aut sibi soli proficiant, si Auditoribus prodesse non possunt. Cum enim benè audiuntur, bona qui dicunt sibi simul & Auditoribus proficiunt: cum verò ab Auditoribus deridentur, sibi procul dubio profuerunt, quos à culpã silentij liberos fecerunt. Nec tantum hæc ob causam profuerunt, sed & ob alias. Nam, vt docet S. Augustinus ser. 42. de Sanctis. Non quia ille remansit inanis, idè vos perdidistis mercedem, reddetur vobis pro voluntate vestra, reddetur vobis pro charitate quam impendistis. Continget id talibus quod Christus dixit Apostolis pacem annuntiantibus, quam si illi contemnerent, Ad vos reuertetur. Matth. 20. Meritò ergo S. Ignatius tales inquit imitari morem Angelorum, qui non turbantur dum eis non obeditur. Vide S. Chrysost. ser. in terræ motum & Lazarum col. 3. p. 96. to. 3. Ducazi.

469. Valet etiam pro solatio illud S. Chrysostomi h. de S. Phoca. Si, inquit, intrauerit lupus ipsum agnum efficio, quantum in me situm est, sin autem noluerit, non id vitio meo fit, sed ex ipsius improbitate. Quandoquidem Christus etiam duodecim Discipulos habuit, & vnus factus est proditor, verum non propter Christum, sed propter animam eius vitiatam: & Eliseus discipulum habuit auarum, at, non ob imbecillitatem doctoris, sed ob discipuli negligentiam. Vide h. de Anna initio, quomodo concionator nò perdit lucrum, etsi Auditor non emenderet. Et Conc. rde Lazaro: Vtinam, inquit, oratio nostra profectus aliquid adferat. Quod si post nostram admonitionem in isdem vitio perseuerauerim, ne sic quidem nos desistemus illis, quod rectum est consulere, quandoquidem & aquarum vena, etsi nullus veniat aquarum, manant tamen: & fontes quamuis hauriat nemo, tamen scatebras emittunt, & amnes etsi nemo bibat, nihil

468. *n*ullo scilicet fluit: sic oportet & illum qui concionatur quamuis nullus auscultet, tamen praeslare quicquid in ipso situm est. Siquidem hac lex nobis, qui sacri sermonis administrationem suscepimus, a benigno prescripta est Deo, ac ne vnaquam, quod quidem in nobis fuerit, defraugemur facere. Nec villo tempore scilicet, sine sit qui auscultet, sine sit qui decurrat, negligens quod dicitur & si decem modis persuasi fuerint: si quinque tantum, si vnus, nonne nobis hoc sufficit ad consolationem &c. Non erexi quidem egrotantes, attamen eos qui valent, reddidi firmiores. Non abduxit quosdam a vitio sermo noster, sed tamen eos qui cum virtute agunt reddidit attentiores: supra hac quoque quiddam addam teritum: Hodie non persuasi, sed cras forte persuadere poterit. Quod si minus cras, attamen perentis, aut quarto ab hinc die fortassis persuasero. Qui hodie quae audiuit repulit, cras fortassis audiet & recipiet, fortassis post dies complures praebebit animum iis quae dicuntur. Quandoquidem & illud crebro sit, vt piscator, qui per totam diem vacuum attraxit rete, sub noctem iam a-bire parans, capto, qui ipsum per totum sefellerat die, piscis descendat. Etenim si agricola protinus ab agricultura resiliat, quod semel atque iterum, aut sepius accidit inaequalitas, fame breui periremus omnes. Vide plura similia.

Idem Ribadeneira l. 5. c. 11. fin. dicit ad S. Patre traditum: Si quid efficere in hominum salute cupiat, vel si quem ab exitio studeat ad salutem reuocare, vbi diligenter suo perfunctus sit munere, quoquo modo res cedat, aequissime sibi ferendum statuatur. Neque si ille ad quem iuuandum incubuerit respiciat medicinam, demittat idcirco animum. Angelorum tutelarium exemplo qui quos ad Deo sibi commissos acceperunt, mouent, quoad possunt, defendunt, regunt, vrgent, ad bonum iuuant, sed si voluntatis libertate abutantur illi, & inobsequentes atque obstinati sint, propterea tamen nullo anguntur maerore, nulla afficiuntur molestia. Cur auimus, inquit, Babylonem & non est sanata. Praeclara haec est doctrina, & praebet magnum solatium iis, qui fideliter piscationi animarum attendentes, operatum finem non assequuntur, & dicunt Christo Domino cum S. Petro: Domine tota nocte laborantes, nihil cepimus.

469. *Q*uod S. Pater docuit, hoc ipse seruaui. Na, vt scribit de eo Maffei 1. 2. c. 11. Si quem, omnia expertus, tamen e caeno peccatorum extrahere nequississet, non ideo contrahebat animum, vel se angori dabat, quasi oleum & operam perdidisset, sed conscientia & officij fructu contentus, ac quiescebat in alto prouidentia Diuino consilio.

470. *N*am labor iste in oculis Dei non est inanis, quia, vt ait S. Bernard. l. 4. de Confid. c. 2. Noli diffidere, curam exigeris, non curationem: Denique audisti, Curam illius habe, & non cura vel sana illum. Verum dixit quidam: Non est in medico semper releuetur veger. At melius propono tibi de tuis. Paulus loquitur: Plus omnibus laboraui, non ait, plus omnibus profui, aut plus omnibus fructificauit, verbum insolens religiosissime vitans. Alias autem nouerat homo, quem docuit Deus, quia vnusquisque secundum suum laborem

accipiet, non secundum prouentum. Et ob hoc in laboribus potius, quam in profectibus gloriandum putauit: sicut alibi habes ipsum dicentem: In laboribus plurimis. Ita, quae so, fac tu quod tuum est, nam Deus quod suum est faciet: satis absque tua sollicitudine & anxietate curabit. Planta, riga, ser curam: & tuas expleuisti partes. Sanè incrementum, vbi voluerit, dabit Deus, non tu. Vbi forte noluerit, tibi deperibit nihil dicente Scriptura (Sap. 10.) Reddet Deus mercedem laborum Sanctorum suorum. Securus labor, quem nullas valet euacuare defectus. Quia, vt ait S. Chrylost. epist. 14. ad Olympiadem, Quod in pecuniis vsu venit, atque etiam in vidua illa contigit, hoc quoque in negotiis locum habet. Vt enim illa duobus dumtaxat obolis colatus, omnes qui plura contulerunt, superauit, vt quae vniuersas opes suas profudisset; eodem etiam modo, qui in negotia omni animi contentione incumbunt, quantum quidem in ipsis est, omnia consecerunt (etiam si alioqui nihil inde utilitatis manarit) mercedemque suam, numeris omnibus absolutam, habent.

471. *H*abemus huius rei etiam alia praecleara testimonia reuelata S. Brigittae. Inprimis l. 4. Reuel. c. 21. B. V. Maria sic S. Brigittae dixit: Amici Dei non habent attendiari in seruitio Dei, sed laborare, vt homo malus, fiat melior, & homo bonus veniat ad perfectionem. Nam quicumque voluntatem haberet sibilandi in aures omnium transeuntium, quod Iesus Christus esset verè Dei Filius, & faciendo conaretur, quantum posset, ad aliorum conuersionem, licet nulli vel pauci conuerterentur, nihilominus eandem mercedem obtineret, ac si omnes conuerterentur. Sicut per exemplum dico tibi: si duo mercenarij ex precepto Domini soderent montem durissimum, & alius inueniret aurum electum, alius verò nihil; Isti propter laborem & voluntatem, digni essent equali mercede Et iterum in eodem lib. c. 31. Mater Dei sic locuta est: Qui conducit operarium ad laborandum, dicendo ei, porta arenam de litore, & inquire in quolibet opere, si forte ibi inuenire poteris granum auri; non minor erit merces eius, si nihil inuenierit, quam si reperiret, multum. Sic est etiam cum illo, qui verbo & opere, ex Diuina caritate laborat ad profectum animarum, non enim erit minor merces illi, si nullos conuerteret, quam si multos. Sic Magister dixit exemplum: Ille, inquit, bellator, qui ad preceptum Domini sui egrediens ad bellum, & habens velle fortiter dimicandi, rediret sanciatas, nullum habens captiuum, non minorem mercedem obtineret amisso bello, propter voluntatem bonam, quam si victoriam fuisset consecutus. Sic est etiam cum amicis Dei. Nam pro quolibet verbo & opere, quod faciunt propter Deum, & vt anima emendentur, nec non, & pro quolibet hora tribulationis quam patiuntur propter Deum, coronabuntur, siue multi conuertantur siue nullus.

472. *F*acit ad hoc propositum aliud monitum S. Chrylostomi hom. 3. in 1. Corint. ante finem: Si hodie nemini persuaseris, persuadebis postredie; & si nunquam persuaseris, mercedem tamen integram habes; & si non omnibus, paucis tamen ex multis persuadere poteris. Nam neque Apostoli vniuerso orbi persuaserunt, licet cum omnibus disputarint, & mercedem in

omnibus affecti sunt. Siquidem Deus non nostrum bonorum operum euentum, sed iuxta factorum propositam coronas largiri solet. Etiam si duos obolos conferas, & quod vidua fecit, idem in docentibus operabitur. Noli igitur cum orbem terra facere saluum non possis, etiam parua contemnere. Neque maiorum desiderio à paruis te abstrahas, si centum nequis, decem curam suscipias, si decem non possis, noli quinque despiciere; si quinque, vires tuas excedunt, vnum ne contemnas. Quid si ne hoc quoque possis, noli desperare, noli labori cedere. Nonne vides in negotiationibus, non auro dumtaxat, sed & argento Mercatores negotiantur. Nam si parua nil contempserimus, assequemur & magna. Sin autem neglecti nobis illa essent, neque hac facile assequi possemus. Sic singuli diuites euadunt, cum magna simul & parua colligunt.

473. Præclarum est & illud S. Xauerij monitum apud Turcell. l. 6. c. 18. Monebat, inquit, vt cultores animarum, non fortius quam perseverantius eorum perferrent vitia, infirmitatem sustinerent, frugemq; seminis facta laborumq; (quamvis sera spei) fructum, velut boni Christi agricola expectarent: haud ignari, qui seminant in lacrymis, in exultatione messuros Psal. 114. Quod si talibus initio non viderentur, quales expecterent, ita se cum illis gererent, vt cum improbi filii boni parentes, Deiq; benignitate freti, qui hominum mentes suo demum tempore ad bonam perducit frugem non dissiderent eos aliquando tales fore, quales operarent. Proinde nunquam desinerent eos omni studio colere, præsertim cum Deus omnium communis parens, quamvis lesus à nobis, benignè tamen omnibus facere non desistat. Quin & Seneca epist. 7. Bene, inquit, & ille, quisquis fuit (ambigitur enim de auctore) cum quæreretur ab illo: Quid tanta diligentia artus spectaret ad paucissimos peruenire: satis sunt, inquit, pauci, satis vnus est, satis nullus. Egregiè hoc tertium.

CAPVT VNDECIMVM.

Contradictiones tempore Missionum quomodo tolerande.

474. Non cedant contradictionibus & impedimentis, quæ Sathan per se, vel per homines obicit, sed inuicta ac exemplari patientia ac mansuetudine excipiendo ictus (tanquam boni milites Christi aduersariorum), & silentio eos reprimendo, ac offerendo Deo, pergant in spiritali piscatione, vt perrexit Paulus scribens 1. Cor. Ostium mihi apertum est magnum, & aduersarij multi. Quod ponderans S. Chrysostr. hom. 43. Si magnum, inquit, quomodo aduersarij? Et paulo post responder: Quod multi adeo relucuntur, indicium est Euangelicæ victoriæ. Nusquam enim nocentissimus ille aduersarius irritatur grauius, quam cum suorum instrumentorum multa sibi eripi videt. Veram nos ubi magnum aliquid & egregium facere statuimus, nequaquam constitutum id labore sit cogitemus, sed vilitatem magis respiciamus. Vides igitur exem-

plum eius in Paulo, qui nihil quod multi essent aduersarij cessat, & captum negotium refugit: verum quod magnum pateret ostium, inflat diligenter negotio, & istis permanet: hocq; vt supra dixi, signum erat, eius cum diabolo luctæ. Aduersus eos enim qui humilia & leuia operantur, nihil inuehitur letalis illa bestia.

Quocirca Missionarij gerant se, vt decet Christi milites, de quibus sic Christus Dominus ad S. Brigittam, quasi describens nostrorum Missionariorum condiciones requisitas ait l. 1. c. 6. Mitto amicos meos, vt diuidant diabulos à membris meis, quia ipsi sunt verè inimici mei. Mitto ergo eos quasi milites in bellum: omnis enim qui affligit carnem suam, & abstinet se ab illicitis, verè miles meus est: ipsi habebunt pro lancea verba mea quæ ore meo locutus sum: In manu gladium, id est fidem: In pectore corium erit lorica charitatis, vt quidquid acciderit, non minus diligant me: Clypeum patientia debent habere ad latus, vt omnia patienter sustineant. Ego enim inclusi eos quasi aurum in vase, & nunc exire debent, & incedere viam meam. Ego non poteram secundum iustitiam ordinatam ingredi in gloriam Maiestatis, absque tribulatione cum Humanitate meâ, quomodo ergo ipsi intrabunt? Si Dominus eorum patiebatur, non mirum si & ipsi patientur. Si Dominus sustinuit verbera, non magnum si ipsi sustinebunt verba. Non timeat, quia ego nunquam relinquo eos. Sicut impossibile est diabolo separare eos à me, & quia ipsi sunt quasi aurum purissimum in conspectu meo, idè si modico igne probentur, non tamen relinquo eos, sed est ad maiorem eorum remunerationem.

CAPVT DVODECIMVM.

Notanda pro Confessionibus audiendis tempore Missionum.

475. IN Confessionibus, etiam grauissimorum peccatorum, hæc seruent: Primò, magnam ostendant comitatem confitentibus sine vllâ acrimonia & asperitate verborum, & cum magna significatione sinceræ charitatis, & vt monet B. Laurentius Iustinianus serm. de Christi corpore, Sit erga proximorum errata compassione compatibilis. Hac enim ratione magis inuabunt animas, & adducent, vt sincerè sua omnia aperiant vulnera ac morbos animæ.

De S. Xauerio nostro scribit Turcell. l. 6. c. 17. Confessarios, inquit, magnopere hortabatur, vt in confessionibus comiter benignèq; confitentes exciperent, quòd spiritualium medicorum lenitas eos pelliceret ad omnia conscientie sue vulnera; haud cunctanter apertenda. Hoc ipsum monebat S. Vincentius tract. de vitâ spiritali c. 10. In Confessionibus, inquit, sine blandè consoleris pusillanimes, siue durius terreas induratos, semper viscera caritatis ostendas, vt semper peccator sentiat, quòd verba tua ex purâ caritate descendunt. Et idè caritalia verba & dulcia, semper pungitiua præcedant. Per pungitiua autem S. Vincen-